

CUPRINS

	Prolog	007
1	Sunderland	011
2	Efectul Bromley	021
3	Program academic liceal și mile aeriene	037
4	În carantină	061
5	Descătușarea	079
6	Călătoria vieții	095
7	New York	111
8	Finala	135
9	Tenisul se întoarce acasă	151
10	Învățăminte	167
	Statisticile carierei	175
	Mulțumiri	189
	Credite fotografii	190

Prolog

Era ora 22.09 în Marea Britanie, în ziua cunoscută în New York sub denumirea de 9/11 în orașul în care aceste cifre au atâta rezonanță, era trecut de ora șase seara, când Emma s-a îndreptat spre linia de serviciu, având a treia minge de meci pentru victoria la US Open. Apoi a servit și mingea s-a desprins din racheta ei precum glonțul dintr-o pușcă. *Mi-am zis: „Dacă e să reușesc, acum e momentul.“* Am sărit ca niciodată ca să lovesc acea minge. Apoi am plasat-o, a spus ea mai târziu, după ce haosul s-a potolit.

007

Câștigase un Mare Șlem la doar optsprezece ani, venind din calificări. Jucase zece meciuri fără niciun tie-break și fără niciun set pierdut. Pe tabloul principal cedase doar 32 de ghemuri, cu doar două mai mult decât pierduse incredibila Serena Williams cu șapte ani mai devreme, când trecuse peste terenul de la US Open precum o mașină de treierat.

În mod inevitabil am apelat la comparații din lumea sportului și la explicații pentru această răsturnare extraordinară a evenimentelor din 2021, dar niciuna nu a fost pe deplin satisfăcătoare. Ne-am gândit la felul în care Leicester City a câștigat Premier League, precum și la o echipă din ligile inferioare care ar câștiga Cupa Angliei. Totuși, acesta a fost un triumf unic. Cu siguranță stelele s-au aliniat pentru cineva

care abia terminase programul academic liceal⁰¹, dar nu a fost o întâmplare și nici un basm. Niciuna dintre variante nu este posibilă la un Mare Șlem, în lumea extrem de profesionalizată a tenisului.

Un lucru imaterial a ieșit în evidență în urma acestui episod: aproape fără excepție, toată lumea din cadrul comunității profesioniștilor acestui sport s-a bucurat pentru Emma Răducanu. Într-o lume extrem de competitivă, în care bucuria ocazionată de necazul altuia este o a doua natură, oamenii au fost cu adevărat fericiți pentru această adolescentă din Kent. Aceasta a fost reacția din interior. În afară, publicul s-a atașat instantaneu de campioana comunicativă și de ochii ei uimitor de mari, de disponibilitatea de a interacționa după meciuri cu fanii, lucru care încă mai avea o valoare de noutate.

Oare chiar venise de nicăieri înainte de Wimbledon, așa cum era percepția de înțeles a publicului? Nu, nu era așa. Cei aflați în lumea tenisului îi preziceau de ceva vreme un viitor strălucitor, deși nimeni nu putea fi sigur când avea să vină acesta. Ar fi putut fi descrisă cu cuvintele regretatului politician american, Donald Rumsfeld, drept „cunoscuta necunoscută“.

A apărut cumva din senin la începutul verii, datorită unui concurs de împrejurări legate în mare parte de efectele pandemiei asupra circuitului de tenis. Un angajat al acestuia și-a amintit mai târziu că, în ajunul Wimbledonului, cu doar unsprezece weekend-uri înainte, presei și distribuitorilor de radiodifuziune li se propuseseră un interviu cu ea și fusese un singur doritor. Fără supărare, dar erau mult mai mulți jucători

01 În limba engleză, A-levels. În Marea Britanie, la finalul gimnaziului, elevii dau examene pentru GCSE (General Certificate of Secondary Education). elevii care vor să continue se pot apoi înscrie în programul academic avansat A-Levels (Advanced level qualifications) care se desfășoară pe durata ultimilor doi ani de liceu. Întrucât în România nu există un program echivalent de studii liceale, am optat în text pentru traducerea sintagmei cu „examenele liceale de nivel A“ sau „program academic liceal“. (n. trad.)

importanți în jur cu care să vorbim - și mai eram, de asemenea, în acea perioadă, în pragul unui turneu internațional important de fotbal.

Sper ca această carte să reușească să unească multe dintre punctele poveștii în care cineva a trecut brusc de la obscuritate la faimă globală. Au existat mulți oameni care au ajutat-o și care au lucrat alături de ea pe parcurs - sunt conștient însă că nu i-am putut prezenta pe toți, dar sper măcar că am oferit un eșantion reprezentativ. Sunt recunoscător celor care au vorbit despre Emma, atât celor care pot fi citați, cât și celorlalți.

Mai presus de toate, este povestea unei persoane remarcabil de inventive și de talentate. În termenii tenisului, aceasta ilustrează, de asemenea, că ingredientul prezent întotdeauna în încercarea de a deveni campion este o familie ambițioasă și plină de susținere. Acest lucru va fi întotdeauna mai important decât sistemele naționale elaborate sau costisitoare. Așa cum jucătoarea, citând dintr-un cântec, a spus ea însăși într-o noapte amețitoare din New York: *Tata mi-a spus: „Ești chiar mai bună decât a crezut tatăl tău“.*

Turneul de Wimbledon fiind anulat, Emma Răducanu, nu foarte cunoscută la acea vreme, profită de una dintre puținele oportunități de tenis competițional din 2020 – la Centrul Național de Tenis din Roehampton.

1 Sunderland

Un complex de terenuri de tenis acoperite, aflat la periferia orașului Sunderland, din luna februarie, nu trebuie confundat cu gazonul impecabil îngrijit de la Wimbledon dintr-o după-amiază plăcută de vară.

Cu toate acestea, sunt multe șanse ca un tânăr jucător dornic să ajungă la SW-19⁰² să fie nevoit să treacă printr-un astfel de loc și de turneu. Primirea este călduroasă la Silksworth Tennis and Wellness Spa, dar curând îți dai seama, fără nicio îndoială, că fotbalul este principala preocupare în aceste locuri, în special când venirea primăverii este încă un zvon îndepărtat.

M-am aventurat așadar, în februarie 2020, în acest avanpost îndepărtat al jocului profesionist care găzduia „Futures“, turneu care reprezintă nivelul cel mai de jos al circuitului internațional. Același lucru l-au făcut și aproape cei o sută de jucători, bărbați și femei, care au concurat pentru 38.000 de lire sterline, precum și pentru punctele la fel de prețioase din clasamentul mondial. (Pentru cei neinițiați, există practic patru niveluri în circuitul oficial de tenis, în ordine crescătoare: Futures, Challenger, turneele principale din ATP și WTA și apoi Marile Șlemuri. Unii jucători își suplimentează câștigurile din competiții participând la evenimente care nu oferă puncte în clasament. Printre aceste evenimente, se numără turneele

02 sw-19 este codul poștal de la All England Club, locul tradițional unde se desfășoară an de an turneul de tenis de la Wimbledon. sw-19 reprezintă, în limbajul popular, denumirea întregului turneu. (n. trad.)

naționale britanice și UK Pro League sau foarte competitivele turnee ale cluburilor din țări precum Franța sau Germania.)

Turneele de nivel inferior nu sunt un teritoriu preferat de cei care scriu despre sport; aceștia nu le consideră un teren fertil pentru genul de povești care ar scoate de pe prima pagină a știrilor, în timpul iernii, fotbalul sau Turneul celor Șase Națiuni la rugby.

De obicei, există un motiv special pentru a merge într-un loc precum Sunderland. În cazul meu, acesta a fost să pot sta de vorbă cu Marcus Willis, unul dintre cei mai cunoscuți membri ai organizațiilor de tenis britanice. Marcus s-a bucurat cândva de unul dintre acele momente de glorie națională apărute peste noapte, care, din când în când, propulsează un membru din cor în rolul de solist la Wimbledon. După ce a câștigat în cele trei tururi ale turneului de precalificare din 2016 (deschis doar jucătorilor autohtoni), a câștigat încă trei meciuri în turneul de calificare, pentru a ajunge propriu-zis pe tabloul principal. A avansat în turul doi, unde a jucat împotriva lui Roger Federer pe terenul central. Marcus s-a retras din tenis doi ani mai târziu, dar acum, cu statura sa generoasă și cu loviturile sale rapide, a decis să revină ca specialist la jocul de dublu.

Auzisem vestea și el a fost bucuros să-mi dea un interviu la primul său turneu de la revenire, pe teren propriu. Timpul petrecut cu Marcus este rareori pierdut, fiind de obicei o sursă pentru câteva citate valoroase și pentru anecdote pline de viață. În plus, există, din punct de vedere jurnalistic, elemente speculative care se acumulează atunci când călătorești într-un loc precum Sunderland. Și, fiind departe de farmecul strălucitor al Marilor Șlemuri, aici poți ajunge să simți esența jocului profesionist.

Cu echipa sa redusă de arbitri principali și de linie și cu un public format din câțiva fani înrăiți, antrenori și membri de familie, acest tip de turneu de nivel inferior reprezintă, în felul

său, locul unde victoria și înfrângerea contează cu adevărat pentru jucători: diferența dintre construirea unei cariere și a eșua. Poți auzi strigătele pline de durere răsunând în jurul sălii, pe măsură ce visul piere odată cu fiecare obstacol, dar tot aici este și locul în care speranța izvorăște etern. Pumnii strânși par să însemne aici mai mult. O astfel de săptămână nu este doar o altă oprire bine remunerată într-un circuit în care există întotdeauna „săptămâna viitoare“ - ziua de mâine nu vine niciodată pentru mulți dintre cei învinși într-un loc precum Sunderland.

Contextul acestui turneu de la începutul anului 2020 era o combinație destul de obișnuită. În orice caz, era puțin mai puternic decât ceea ce ați putea găsi de obicei într-un turneu Futures, deoarece Marea Britanie are reputația de bun organizator de turnee. Lawn Tennis Association⁰³ le organizează mai bine decât majoritatea țărilor și este pregătită să accepte loviturile financiare inevitabile, deoarece aceste turnee merg întotdeauna în pierdere. Jucătorii din străinătate știu că un turneu Futures din Marea Britanie va avea o infrastructură solidă și cazări semidecente la hotelurile sau pensiunile locale.

Așa că turneul de la Sunderland avea o mulțime de jucători mai în vârstă care încercau să-și refacă cariera, precum și alții mai tineri care încercau să-și croiască un drum. Igor Sijsling, un olandez de 32 de ani, aflat cândva pe locul 52 mondial, era în prima categorie, în timp ce, în turneul feminin, se regăsea compatrioata sa Richel Hogenkamp, care fusese odată în topul celor mai bune 100 de jucătoare din lume, și croata Jana Fett, care atinsese cândva un clasament cu două cifre. Dintre tinerii jucători britanici aflați la eveniment, Jack Draper din Surrey era cel mai apreciat, făcând deja suficiente lucruri bune pentru a sugera că ar trebui să țintească foarte sus.

03 Lawn Tennis Association (LTA) -asociația care guvernează tenisul din Marea Britanie. (N.t.)

Și apoi mai era eleva de șaptesprezece ani de la granița dintre Kent și Londra, Emma Răducanu.

Era în atenția mea de ceva vreme, mai ales de când începuse să câștige astfel de evenimente la vârsta de cincisprezece ani. O văzusem jucând în câteva turnee de Mare Șlem de juniori, acasă și în străinătate, deși, spre deosebire de alții, nu era o prezență obișnuită la aceste trageri la sorți. Avusese destule reușite în aceste mini turnee importante pentru a mă convinge să merg pe terenurile mai mici de câteva ori, dar niciodată suficiente pentru a justifica vreun fel de reportaj. Dacă îmi amintesc bine, apăruse pe firmament după un meci de la New York din 2018, când a venit să vorbească puțin cu unii dintre noi după o partidă din primele tururi.

Acum era la cantina de la Silksworth, după ce tocmai terminase antrenamentul. John Morris, agentul de la agenția de management multinațională IMG care lucra cu ea, era acolo pentru câteva zile pentru a descoperi jucători și, datorită caracterului neprotocolar al acestui loc, a venit cu Emma să ni se alăture, mie și lui Marcus, în timp stăteam de vorbă la o cafea. Sincer nu-mi amintesc prea multe multe despre conținutul acelei discuții în patru și, în mod sigur, nu am luat notițe.

Ce îmi aduc aminte cu ușurință este discuția despre un virus destul de îngrijorător care apăruse în Asia și care începuse, într-un mod oarecum alarmant, să se ivească în stațiunile europene de schi. Chiar și atunci, în februarie, se simțea mai degrabă ca un tunet îndepărtat. Știind că Emma combină tenisul cu studiile, am vorbit despre programul ei academic din liceu și nu era nicio îndoială că îl lua foarte în serios. Interesul meu fusese deja stârnit, întrucât, atunci când numele ei apăruse în discuția cu John, el prezisese încrezător că, într-o zi, va ajunge în primele zece din lume. Un antrenor pe care-l cunoșteam, David Felgate, spusese ceva similar, dar avertizase că va fi nevoie de răbdare, deoarece ea acordă o prioritate egală

studiilor. O predicție nemaipomenită, dar, întrucât niciunul dintre ei nu era predispus să ridice în slăvi jucătorii tineri, părerea lor fusese cu siguranță arhivată în sertarul cu amintiri.

Indiferent de potențialul ei fizic ca jucătoare, atunci când și-a luat politicos rămas-bun de la noi, nu puteai să nu fii uimit de cât de matură era în comparație cu majoritatea adolescenților pe care i-ai putea întâlni în astfel de circumstanțe. Felul în care ascultase, se implicase în discuție și, de exemplu, felul în care nu fusese distrasă de telefonul său. Precum cineva despre care poți spune că va ajunge bine în viață, indiferent de calea pe care o alege.

Dacă a existat vreun scepticism din partea mea în legătură cu previziunile mărețe în privința potențialului ei sportiv, a fost din cauză că știam care erau cifrele când era vorba despre tinerii de perspectivă din lumea tenisului, în mod special cei din Marea Britanie. Oricine cu o minte matematică - cineva precum Emma Răducanu, de fapt - ar ști că majoritatea jucătorilor din acea săptămână de la Sunderland nu aveau cum să iasă vreodată din mlaștina nivelurilor cele mai scăzute ale circuitului de tenis ca să poată ajunge în primii 100 din lume. Într-un sport individual de nivel global, acesta este un obiectiv foarte greu de atins.

Statisticile dovedesc acest lucru. În 2019, ultimul an fără întrerupere de dinainte de pandemie, au existat 557 de turnee organizate la nivel global numai pentru femei, ca parte a ceea ce este cunoscut sub numele de Circuitul ITF (International Tennis Federation⁰⁴). Oferind puncte în clasament, acestea determină ca aproximativ 1.600 de jucătoare să aibă un clasament mondial oficial în circuitul feminin, respectiv aproape 2.000 în cel masculin. Potrivit ITF, dintre fetele care ajung în foarte contestatul top 100 din clasamentul junioarelor, doar 19% vor

04 ITF - Federația Internațională de Tenis, organismul sportiv internațional de conducere a tenisului. (N.t.)

ajunge vreodată în top 100 al jucătoarelor la senioare. În cazul băieților, este vorba de mai puțin de jumătate din acest procent.

Veți auzi multe despre cum să ajungi în topul 100 din tenis, o bornă magică, ce depășește semnificația sa de număr rotund. Se întâmplă să fie, de asemenea, limita aproape exactă care garantează unui jucător intrarea pe tabloul principal al tuturor celor patru turnee de Mare Șlem și este, prin urmare, nivelul de la care poți începe să obții un venit decent. Este mai mult decât un număr mitic. Este punctul de unde poți să fii mai încrezător în ceea ce ești, mai degrabă decât să cerșești la sponsori, autoritățile publice și părinți. Șlemurile sunt turneele în care, dacă câștigi câteva tururi, vei deveni nu numai un jucător cunoscut, ci vei face și niște bani serioși. Chiar și dacă vei pierde în primul tur la toate cele patru turnee majore dintr-un an, vei avea garantat în jur de 150.000 de lire sterline net, o sumă semnificativă de unde poți construi mai departe.

016

Cu toate acestea, adevărul dureros este că sportul britanic produce rareori individualități care ating acest statut pentru mai mult timp. Tenisul este în Marea Britanie un fenomen straniu, la intersecția dintre Țara Făgăduinței (Wimbledon) cu Triunghiul Bermudelor al sporturilor cu racheta, un loc în care foarte mult talent pare să fie înghițit și să dispară pentru totdeauna.

O regulă de bază aproximativă ar fi aceea că, în ultimele decenii, sistemul britanic (excluzându-i pe cei ale căror abilități s-au dezvoltat în mare parte în alte locuri) a produs o jucătoare solidă de top 100 mondial la fiecare cinci ani și un jucător de top 100 mondial la fiecare șase ani. În ceea ce-i privește pe cei care se înscriaseră la Sunderland în acea săptămână, indiferent de unde proveneau, pentru marea majoritate complexul Silksworth Tennis and Wellness Spa era maximum a ceea ce puteau aspira. Puteau avea parte de câteva experiențe și lecții grozave de viață, poate de o educație universitară gratuită în S.U.A., dar o carieră profitabilă pe termen lung rămânea un vis.

În ceea ce o privește pe Răducanu, exista unanimitate în rândul cunoscătorilor că ea avea să fie, în mod sigur, o excepție de la regulă: cu siguranță un produs al sistemului britanic de tenis, atașată de zona Bromley de la periferia Londrei și menită unei cariere în marile catedrale ale sportului.

Stând alături de americanii noștri în acest avanpost al tenisului profesionist din nord-est, probabil nu a trecut prin capul nimănui gândul că, doar cu cincisprezece luni mai târziu, în 2021, ea va deveni peste noapte un star la Wimbledon - eclipsând chiar și basmul scurt trăit de unul dintre cei patru aflați la masa noastră. Cât despre câștigarea US Openului optsprezece luni mai târziu...

Această părere părea să fie împărtășită și de Emma însăși. După cum vom vedea, ea a jucat efectiv un număr limitat de turnee interne în timpul absenței ei îndelungate din circuitul mondial oficial, dintre februarie 2020 și iunie 2021. Una dintre apariții a fost în cadrul UK Pro League (un turneu intern neoficial), în august 2020. Este interesant să revăd un interviu pe care l-a acordat atunci pentru site-ul turneului, în care își stabilea obiectivele viitoare: „Obiectivele mele pe termen lung în tenis sunt să ajung în primele zece din lume și să câștig Șlemuri - sunt cele mai mari visuri ale mele și cred că am mentalitatea necesară să reușesc“, a spus. „Sunt destul de ambițioasă. Întrebarea e dacă jocul meu poate urma această ambiție, dar cred că progresul pe care îl fac în acest moment nu este prea departe de un răspuns pozitiv. Chiar cred că voi reuși. Cred că mai am cel puțin cincisprezece ani în acest sport, dar mi-aș dori să ajung în vârful formei cam pe la 23 de ani.“

Săptămâna aceea de la Sunderland, din februarie 2020, a fost una relativ bună pentru Răducanu, care se cazase la o pensiune aflată pe faleza bătută de vânt. În ciuda faptului că era în primul an de program academic din liceu, a ajuns până

în finală, pierzând în fața mult mai experimentatei Viktoriya Tomova. Jucătoarea din Bulgaria urma să intre în mica istorie a tenisului din vara anului 2020: la primul turneu al circuitului WTA (Women's Tennis Association⁰⁵) care se desfășura după pauza provocată de pandemie, la finalul lunii iulie, în Sicilia, ea a devenit prima jucătoare care a fost retrasă de pe tabloul principal după ce a fost testată pozitiv cu coronavirus.

La Sunderland, britanicul Jack Draper a câștigat un meci în plus față de Răducanu, învingând în turneul masculin. El urma să joace la un turneu în Africa de Sud, câteva săptămâni mai târziu, care a avut ocazia rară de a fi pur și simplu anulat la jumătatea competiției, în timp ce jucătorii se străduiau să se întoarcă în țările lor de origine. Și el avea să facă un pas important înainte în timpul scurtului sezon pe iarbă din 2021, ajungând printre cei opt finaliști la Cinch Championships de la Queen's Club din Londra.

018

Colega sa britanică de mare perspectivă nu avea să mai fie văzută la niciun turneu oficial de clasament mondial timp de mai bine de cincisprezece luni, după luna februarie 2020. Pandemia a fost principala cauză, astfel încât puțini oameni din afara tenisului știau cine era înainte ca ea să aibă o ascensiune fulminantă la Wimbledon și US Open.

Nu există practic nicio paralelă recentă în ultimii ani, poate doar poloneza Iga Świątek, care a câștigat Roland Garros-ul la vârsta de nouăsprezece ani, în 2020, pe când era clasată pe locul 54 mondial. Świątek își luase în serios școala până la sfârșitul adolescenței, un alt lucru pe care îl avea în comun cu Răducanu. Cu toate acestea, atunci când a câștigat la Roland Garros, ea ajunsese acolo după ce jucase 135 de meciuri oficiale la nivel profesionist, inclusiv calificarea în turul al

05 WTA - Asociația de Tenis pentru Femei, organizația reprezentativă a jucătoarelor profesioniste de tenis, care organizează circuitul WTA, turneele profesioniste de tenis la nivel mondial pentru femei. (n. trad.)

patrula la Paris în anul precedent. Când jucătoarea britanică a mers la US Open în 2021, ea jucase, prin comparație, doar 86 de meciuri ca profesionistă. Jucătoarea pe care a învins-o în finală, Leylah Fernandez, în vârstă de 19 ani, jucase 161.

Un alt lucru notabil s-a întâmplat în acea zi, altfel banală, din Sunderland. La ora prânzului s-a aflat că Maria Sharapova, fost număr 1 mondial, a cărei carieră se împotmolise apoi din cauza unei controversse și suspendări legate de dopaj, anunțase pentru revista *Vogue* că se retrăgea din tenis. A contribuit și faptul că redactorul-șef al revistei, Anna Wintour, este unul dintre cei mai cunoscuți fani ai tenisului, pentru că foarte puțini sportivi reușesc să-și publice scrisoarea de retragere într-o publicație atât de prestigioasă. De când câștigase turneul de Wimbledon în 2004, la vârsta de șaptesprezece ani, rusoaica depășise granițele tenisului, obținându-și un statut special prin combinația ei de talent, frumusețe și notorietate.

Nu avea să treacă mult timp până când Răducanu să apară în aceleași pagini, după turneul de la Wimbledon din 2021. Apariția ei în *Vogue* după SW-19 a simbolizat o ieșire din anonimat care s-a întâmplat cu o viteză amețitoare. Datorită faptului că a ajuns până în turul al patrulea și a eliminării dramatice din cauza dificultăților de respirație, Emma Răducanu era deja una dintre cele mai cunoscute nume din sportul britanic. Mai uimitor era, însă, faptul că încă nu ne arătase totul.

Fata din Bromley a arătat de timpuriu primele semne promițătoare la Auray, în Bretania, în 2014, într-una dintre cele mai importante competiții de tenis Under 12 din Europa.

Efectul Bromley

La începutul anilor 1990, înainte de apariția lui Tim Henman, Marea Britanie aproape că devenise țara pe care tenisul o uitase. Wimbledonul a rezistat, dar steagul Marii Britanii obișnuia să coboare la Marile Șlemuri după doar câteva zile, în ciuda faptului că era națiunea care a găzduit primul turneu major mondial.

Una dintre puținele legături pe care Regatul Unit le-a avut cu vârfurile elitei tenisului a fost Tony Pickard, fostul jucător de Cupa Davis care a ajuns să fie antrenor pe termen lung al lui Stefan Edberg, numărul 1 mondial în ierarhia masculină. În timpul unuia dintre interviurile obișnuite despre starea jalnică a tenisului britanic, Pickard, ale cărui opinii erau adesea solicitate de mass-media, s-a aventurat să spună că următorul campion de Mare Șlem al Marii Britanii va crește probabil la o distanță de zece minute de un complex de terenuri acoperite de tenis.

Comentariul său a fost profetic. După cum s-a dovedit, cu siguranță nu i-a făcut niciun rău lui Andy Murray faptul că, în ceea ce privește dezvoltarea sa sportivă, a crescut în Dunblane, la câțiva kilometri distanță de complexul impresionant de la Stirling. Când vorbim de jucătoarea care l-a urmat pe Murray la câștigarea unui turneu major la simplu, un centru de terenuri acoperite de înalt nivel fusese, de fapt, construit chiar pe teritoriul școlii Emmei. Nu ar fi putut fi mai bine pentru ea faptul că Centrul de tenis Bromley - inaugurat în 2003, cu o